

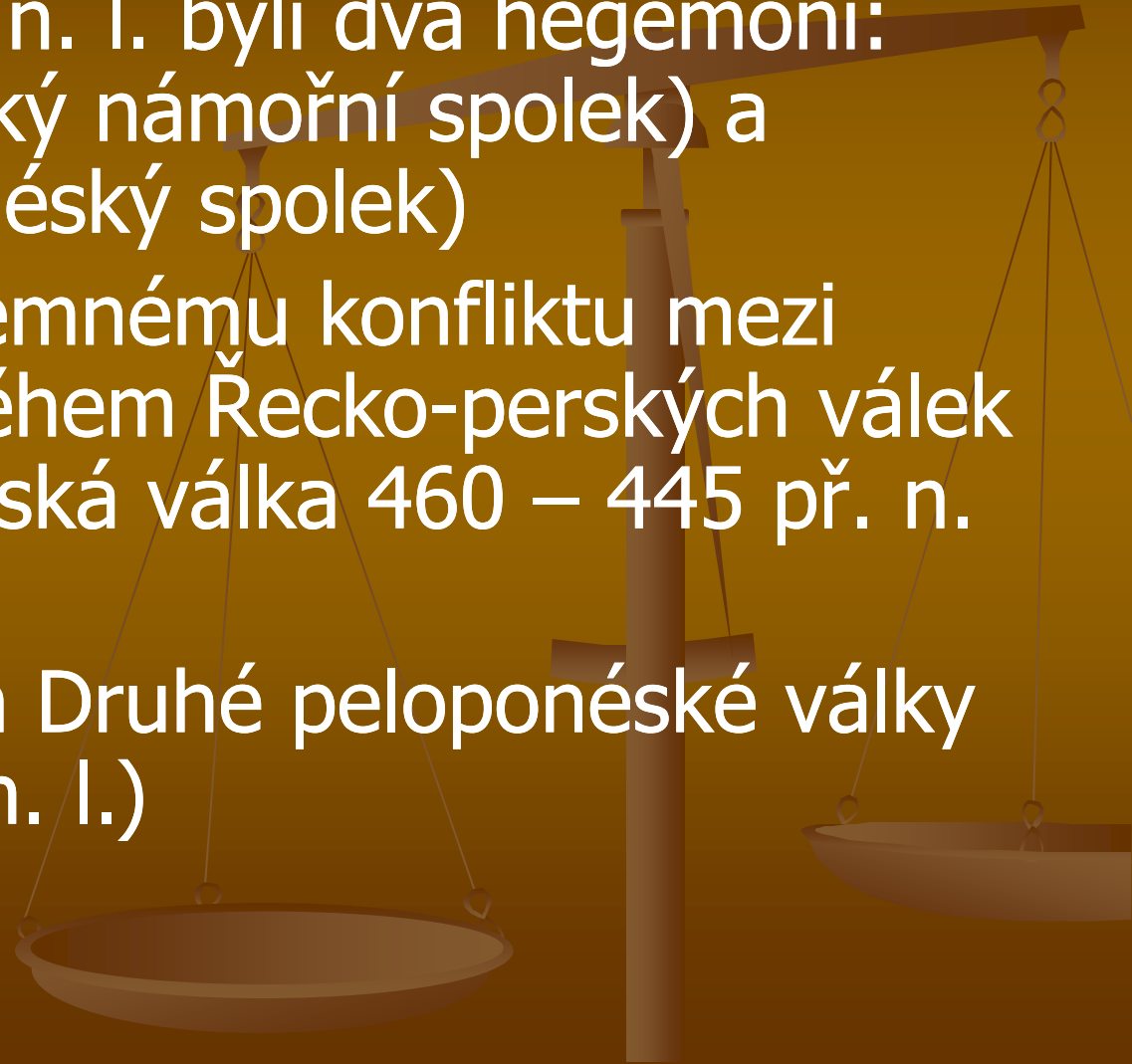

Peloponéské války

Aleš Mučka

Kde je zakopaný pes?

- Po roce 449 př. n. l. byli dva hegemoni: Athény (Athénský námořní spolek) a Sparta (Peloponéský spolek)
- K prvnímu vzájemnému konfliktu mezi nimi došlo již během Řecko-perských válek (První peloponéská válka 460 – 445 př. n. l.)
- Eskalace během Druhé peloponéské války (431 – 404 př. n. l.)

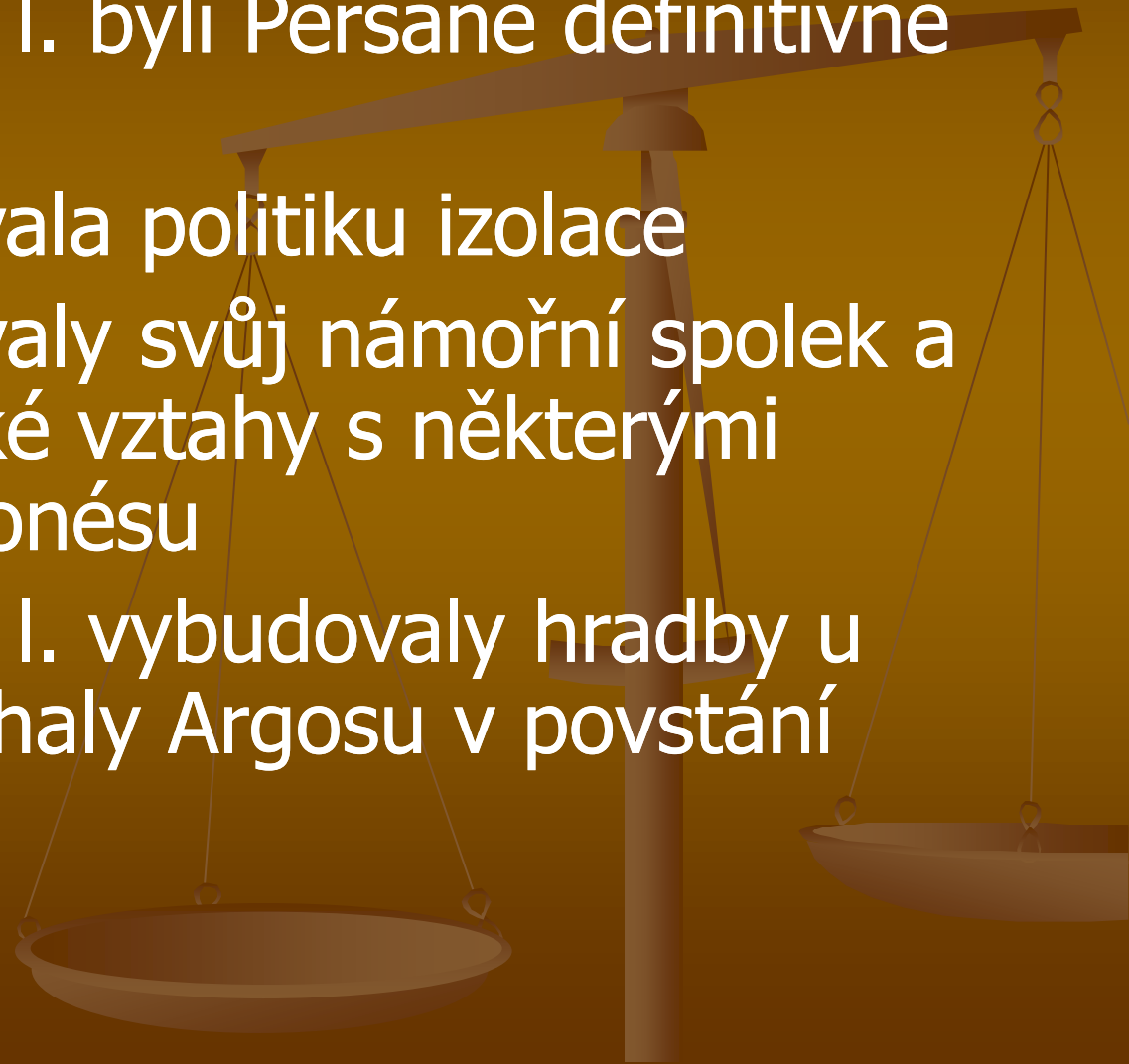

První peloponéská válka

Athény nemají nic proti Spartě

- Roku 478 př. n. l. byli Peršané definitivně odraženi
- Sparta prosazovala politiku izolace
- Athény vybudovaly svůj námořní spolek a navazovaly blízké vztahy s některými městy na Peloponésu
- Roku 460 př. n. l. vybudovaly hradby u Megary a pomáhaly Argosu v povstání proti Spartě

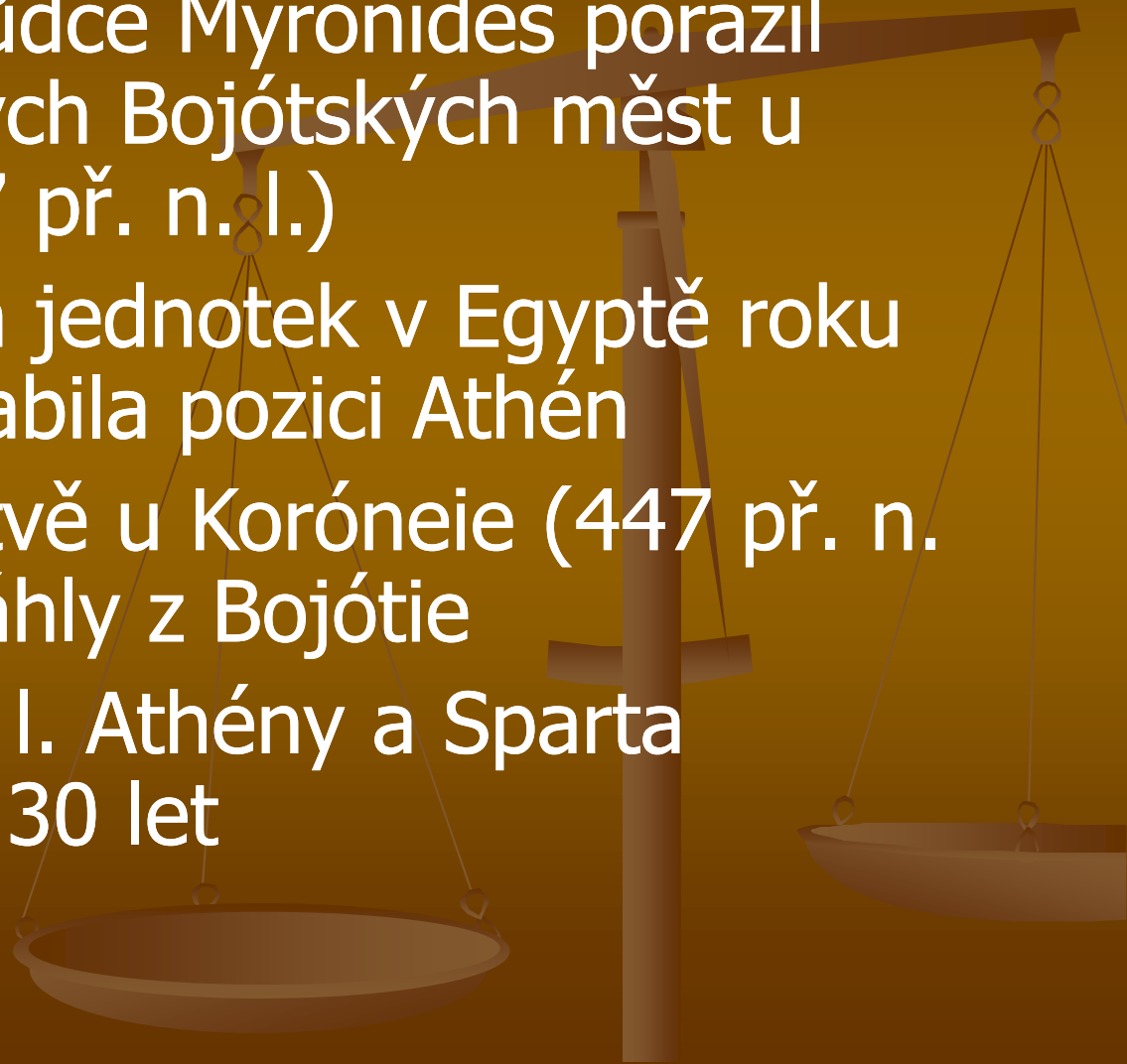

Řekové bojují mezi sebou

- Průběh První peloponéské války je v pramenech zastíněn boji s Peršany
- Athény vedly válku na dvou frontách
- Na moři dominovalo Athénské loďstvo, ale na souši už neměly takové úspěchy
- Sparta se až na výjimky držela stranou hlavních bojů (Bitva u Tanagry 457 př. n. l. – především boj jejích spojenců (Korint))

Bojiště Bojótie

- Athénský vojevůdce Myronidés porazil armádu spojených Bojótských měst u Oenophyty (457 př. n. l.)
- Porážka řeckých jednotek v Egyptě roku 454 př. n. l. oslabila pozici Athén
- Po porážce v bitvě u Koróneie (447 př. n. l.) se Athény stáhly z Bojótie
- Roku 445 př. n. l. Athény a Sparta uzavřely mír na 30 let

Peloponéská válka

Časové vymezení

- „Druhá“ peloponéská válka (431 – 404)
- Nevíme, kdy přesně začala, díky přetrvávajícímu napětí mezi Athénami a Spartou po Řecko – perských válkách
- Oficiálně začala Peloponéská válka invazí spartského krále Archidama II. do Attiky
- Periklova politika ale udržela Athéňany za jejich hradbami

Jiné počátky války

- Spor města Korintu a jeho bývalé kolonie Korkyry o pomoc v občanské válce ve městě Epidamnu (kolonii Korkyry)
- Výsledkem byla námořní bitva u Syboty (433 př. n. l.), která skončila nerozhodně
- Druhým je boj a následné obléhání města Potidaia (432 – 430 př. n. l.)
- Sparta poslala Athénám tři ultimáta (432 př. n. l.)

Archidamova válka (431 – 421 př. n. l.)

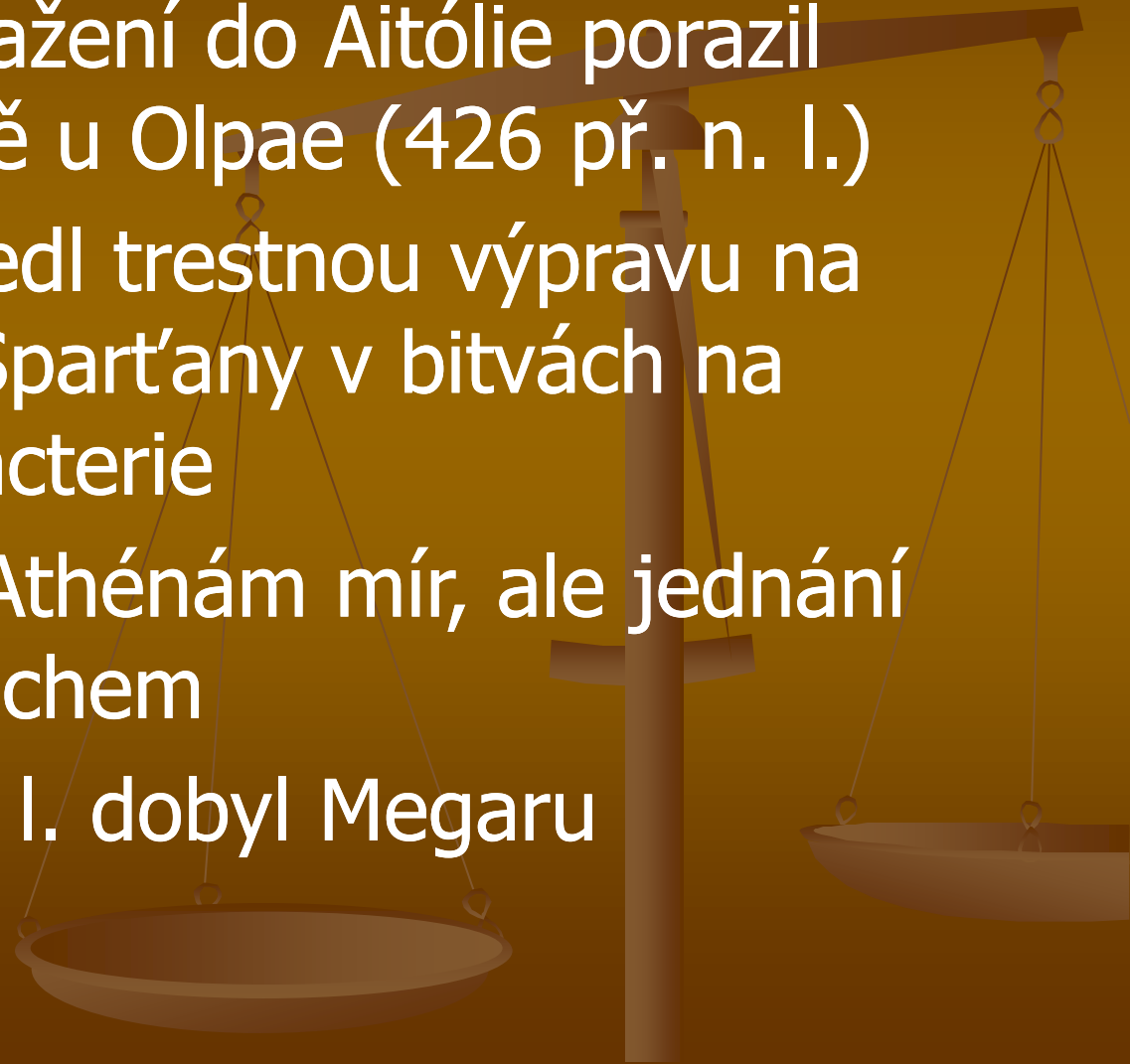

První fáze války je nerozhodná

- Sparta měla převahu na souši – Periklés radí Athéňanům, aby se ukryli za hradby
- Athény měly převahu na moři – podnikají pouze nájezdy na Peloponés
- Roku 430 př. n. l. vypukla v Athénách morová epidemie – Sparta nezareagovala
- Roku 427 př. n. l. vypuklo na Lesbu povstání proti Athénám, které bylo potlačeno

Vojevůdce Démosthenes

- Po neúspěchu tažení do Aitólie porazil Spartány v bitvě u Olpae (426 př. n. l.)
- O rok později vedl trestnou výpravu na Sicílii a porazil Spartány v bitvách na Pylosu a u Sphacterie
- Sparta nabídla Athénám mír, ale jednání skončilo neúspěchem
- Roku 424 př. n. l. dobyl Megaru

Sparta vrací úder

- Roku 424 př. n. l. Boiótové porazili Athénskou armádu v bitvě u Délia
- Tentýž rok spartský vojevůdce Brásidás dobyl bohaté město Amfipolis
- Kleón vyrazil z Athén, aby ho znovu dobyl, ale byl roku 422 př. n. l. poražen a zabit v bitvě u městských hradeb Amfipolisu
- Po této porážce Athény požádaly o mír

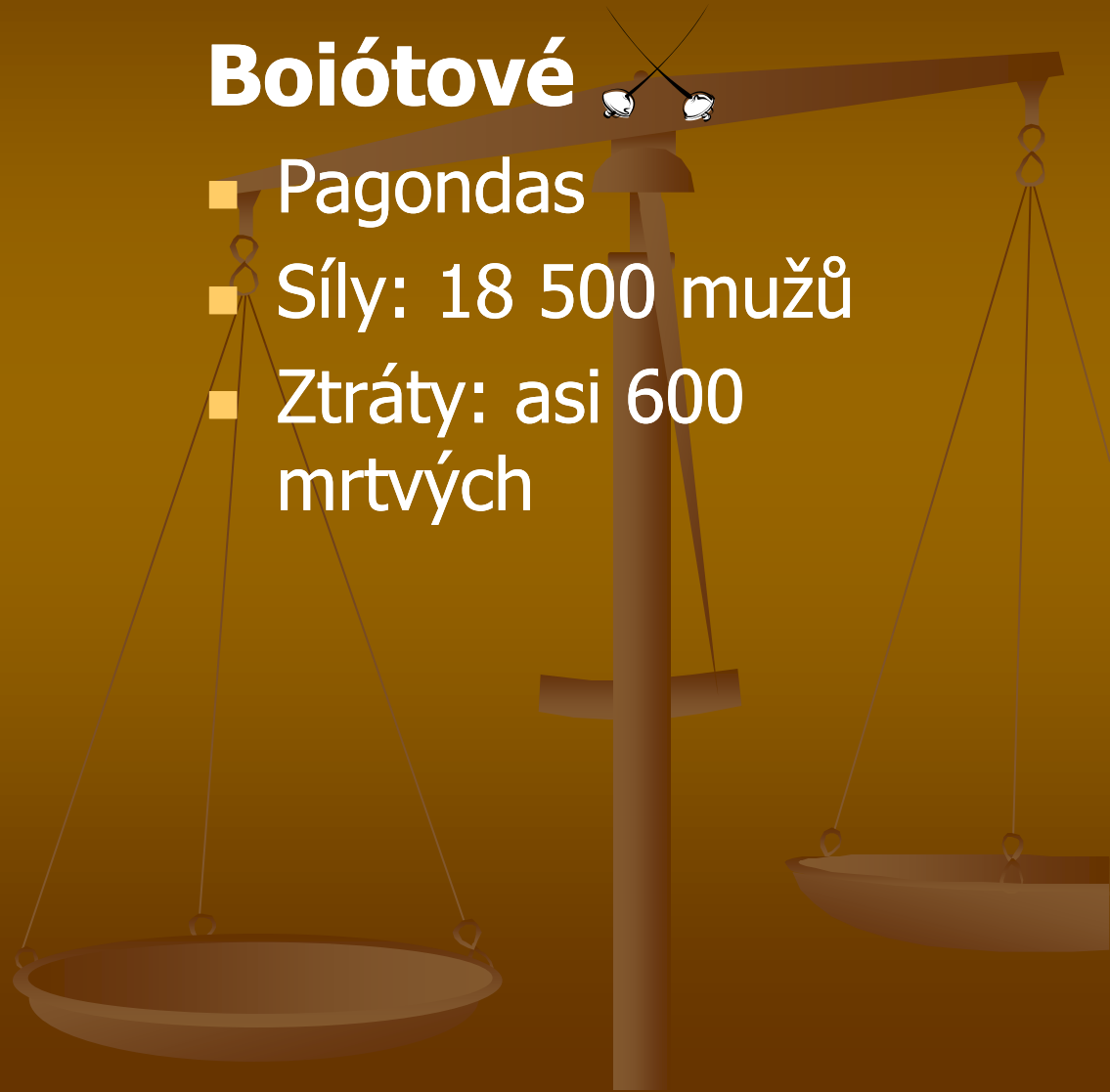
Bitva u Délia

Athény

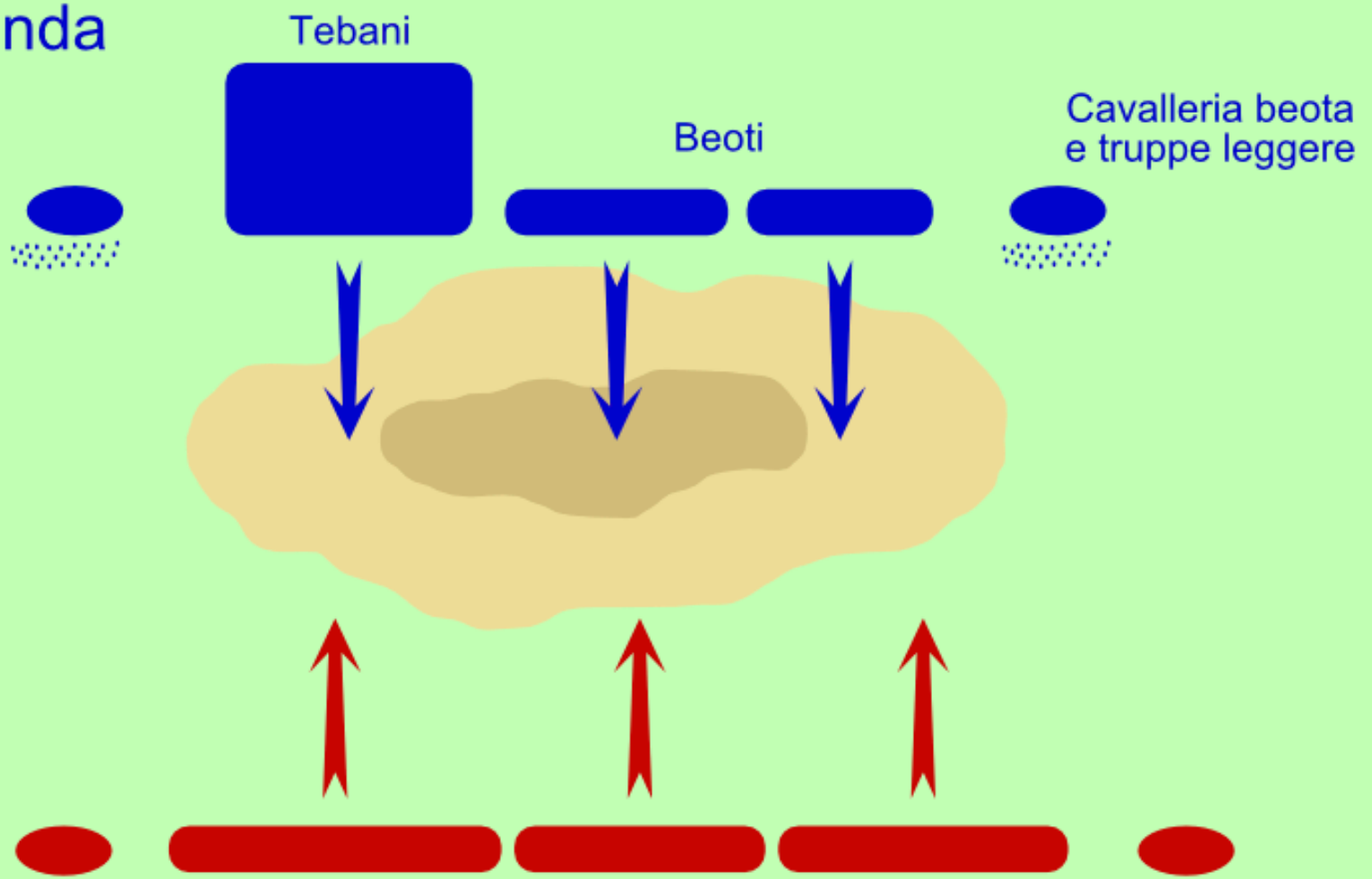
- Hippocrates
- Síly: 15 000 mužů
- Ztráty: asi 1 200 mrtvých

Boiótové

- Pagondas
- Síly: 18 500 mužů
- Ztráty: asi 600 mrtvých

Pagonda

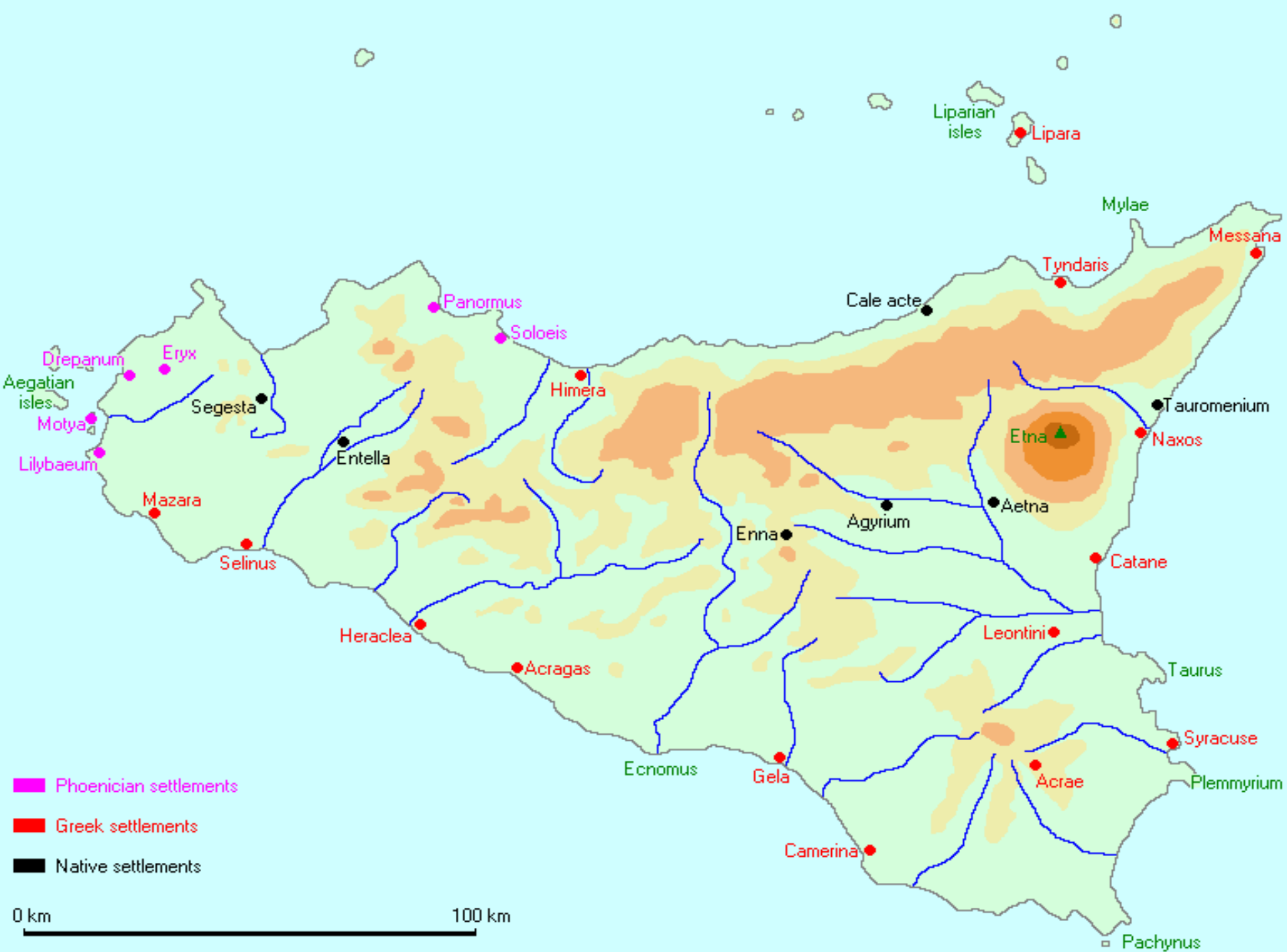
Ippocrate

Níkiův mír (421 př. n. l.)

- Mírová smlouva uzavřená mezi Athénami a Spartou – zachování předválečného statu quo a formální spojení obou velmocí
- Město Argos na Peloponésu chtělo ale válčit se Spartou dále a hledalo spojence
- Bitva u Mantineie roku 418 př. n. l., kterou vyhráli Spartané, obnovila válečné operace

Výprava na Sicílii (415 – 413 př. n. l.)

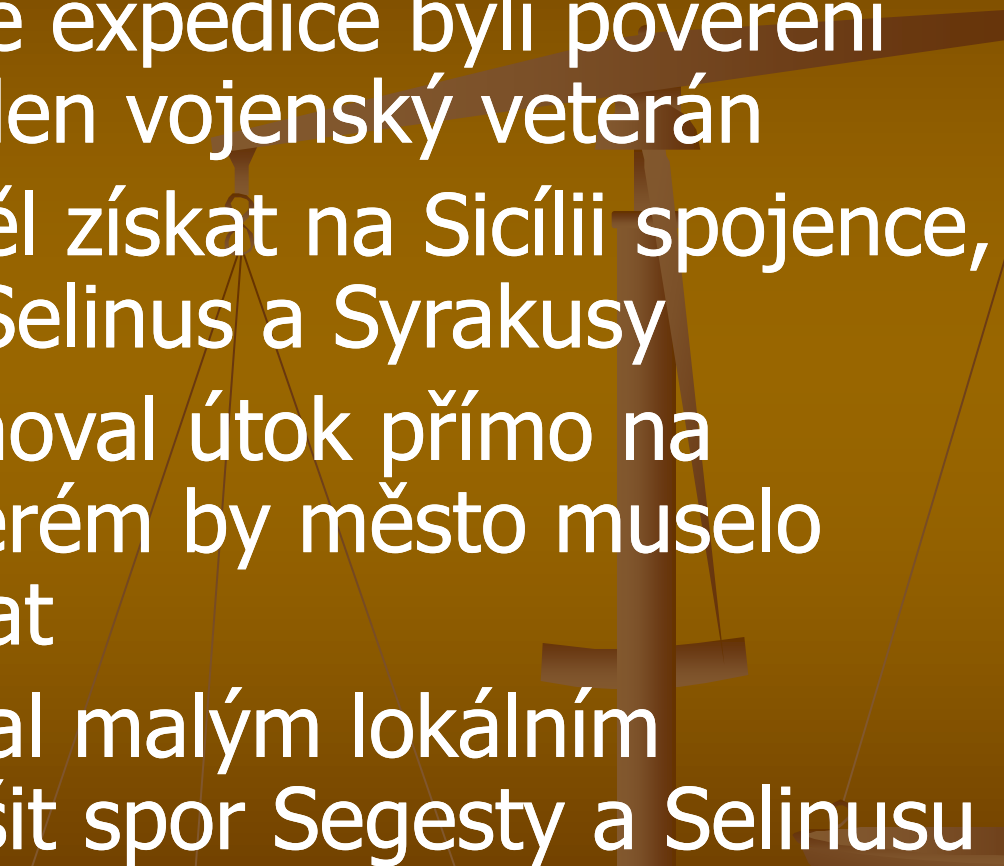

Příprava na velkou invazi

- V roce 427 př. n. l. připlula na Sicílii první vojenská výprava z Athén, ale nedosáhla žádných zásadních úspěchů
- Roku 424 př. n. l. byl v Gele uzavřen mír mezi Sicilskými městy
- Roku 416 př. n. l. město Segesta vyhlásilo válku sousednímu městu Selinus a žádalo o pomoc Athény

Tři velitelé

- Velením rozsáhlé expedice byli pověřeni dva politici a jeden vojenský veterán
 - **Alkibiádes** chtěl získat na Sicílii spojence, a potom dobýt Selinus a Syrakusy
 - **Lamachus** plánoval útok přímo na Syrakusy, po kterém by město muselo rychle kapitulovat
 - **Níkiás** navrhoval malým lokálním konfliktem vyřešit spor Segesty a Selinusu
-

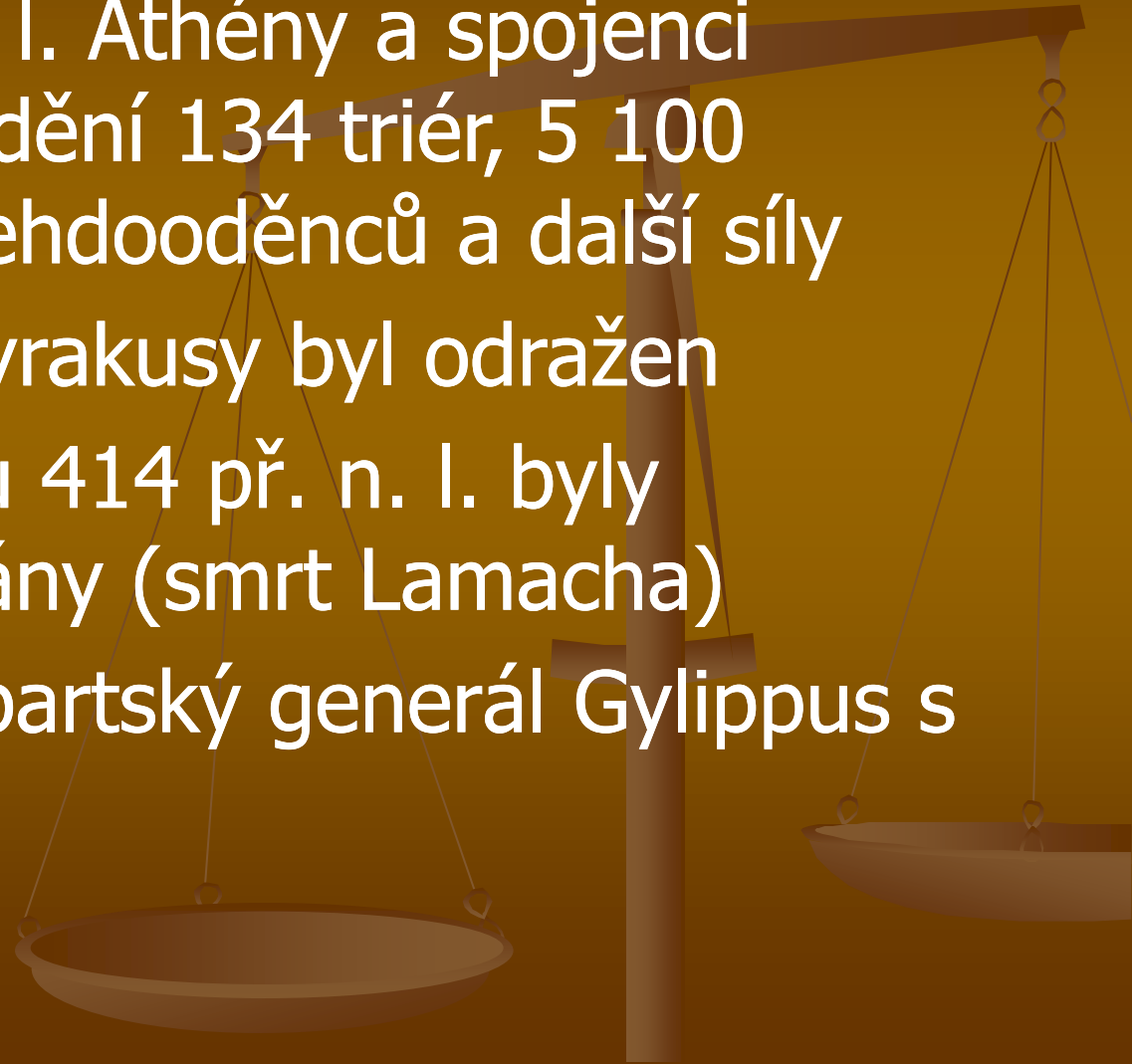
Alkibiádes

(asi 450 př. n. l. – 404 př. n. l.)

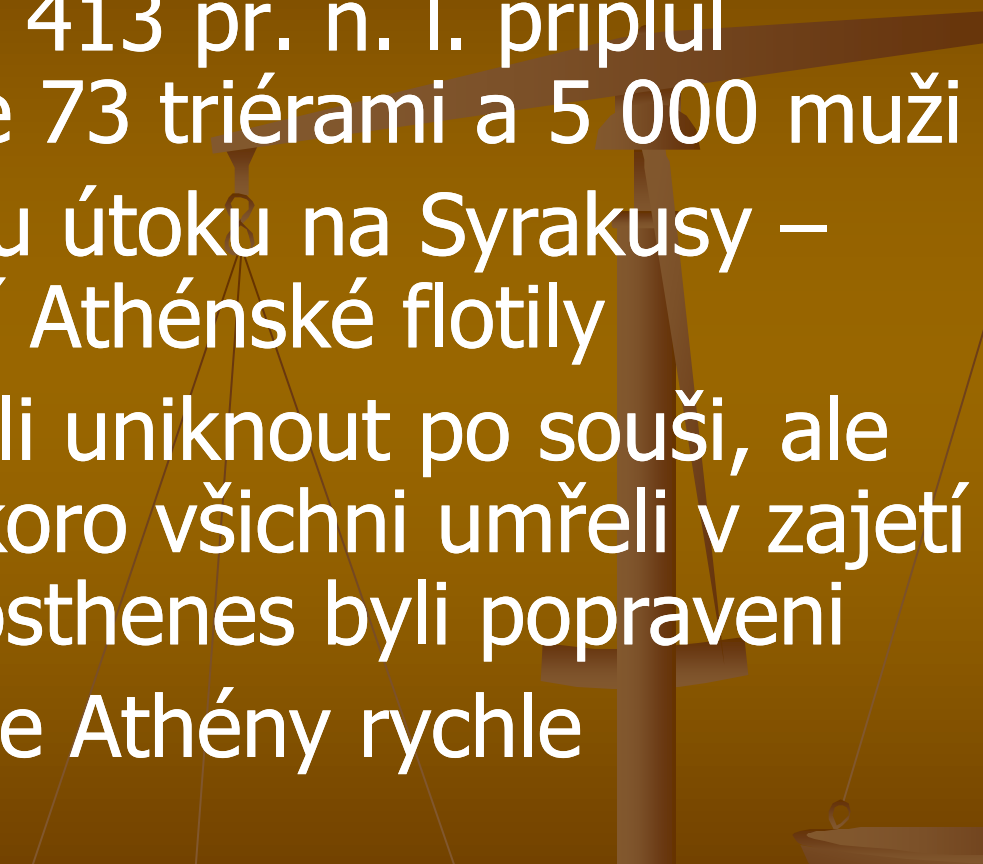
- Ambiciózní politik, který podporoval radikální postoje proti Spartě
- Roku 415 př. n. l. zorganizoval výpravu na Sicílii, ale po křivém obvinění utekl do Sparty a bojoval proti Athénám
- Po milostné aféře s manželkou krále Ágida II. utekl k satrapovi Tissafernovi do Malé Asie a brojil proti Spartě
- Po účasti v neúspěšném povstání Athénských oligarchů se vrátil do Athén jako hrdina
- Po porážce v bitvě u Notia utekl k satrapovi Farnabazovi, kde byl zavražděn

Neúspěchy na Sicílii

- Roku 415 př. n. l. Athény a spojenci nasadili při vylodění 134 triér, 5 100 hoplítů, 1 300 lehdooděnců a další síly
- První útok na Syrakusy byl odražen
- Do začátku roku 414 př. n. l. byly Syrakusy obléhány (smrt Lamacha)
- Na jaře přišel spartský generál Gylippus s asi 1 800 muži

Katastrofa Athénské armády

- Na začátku roku 413 př. n. l. připlul Démosthenes se 73 triérami a 5 000 muži
 - Došlo k druhému útoku na Syrakusy – naprosté zničení Athénské flotily
 - Přeživší se snažili uniknout po souši, ale byli chyceni a skoro všichni umřeli v zajetí – Níkiás a Démosthenes byli popraveni
 - Z této porážky se Athény rychle vzpamatovaly
-

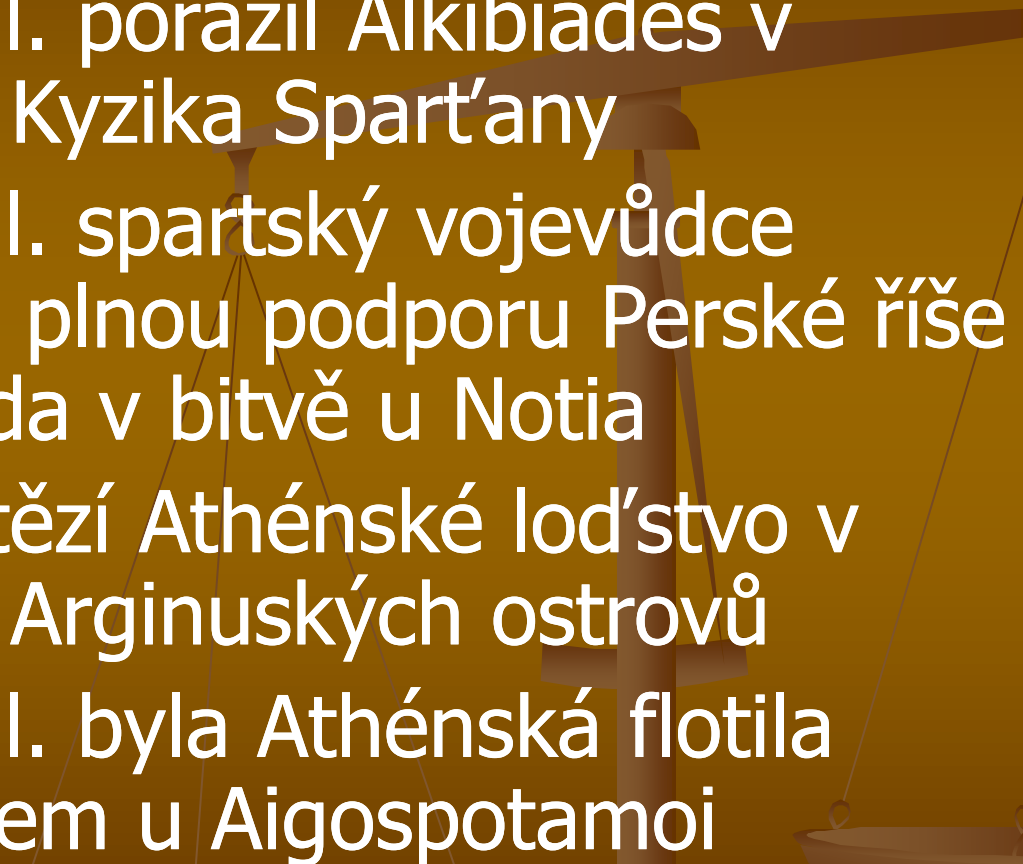
Dekelejská válka (413 – 404 př. n. l.)

Níkiův mír nic nevyřešil

- Již roku 418 př. n. l. v bitvě u Mantineie proti sobě stáli Spartáné a Athéňané
- Roku 413 př. n. l. Spartáné podle rady Alkibiáda obsadili Dekeleiu, strategicky důležitou vesnici v Attice
- Po neúspěchu Sicilského tažení Athéňané opět prohráli bitvy na souši, ale vítězili v námořních střetnutích

I na moři se karta obrací

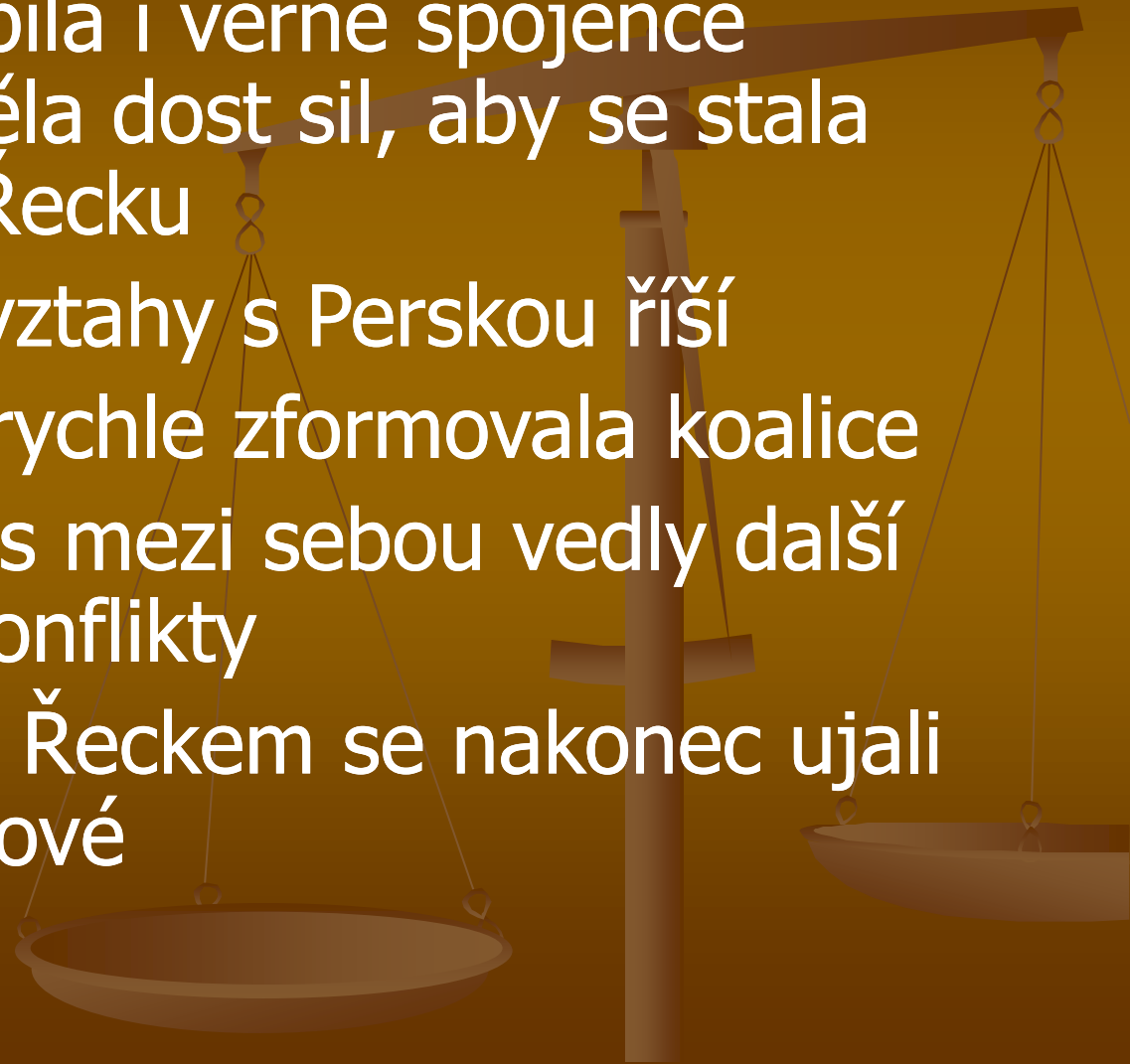
- Roku 410 př. n. l. porazil Alkibiádes v námořní bitvě u Kyzika Spartány
 - Roku 407 př. n. l. spartský vojevůdce Lýsandros získal plnou podporu Perské říše a porazil Alkibiáda v bitvě u Notia
 - O rok později vítězí Athénské loďstvo v námořní bitvě u Arginuských ostrovů
 - Roku 405 př. n. l. byla Athénská flotila zničena Lýsandrem u Aigospotamoi
-

Spartané před dlouhými zdmi

- Po svém vítězství Spartané ihned oblehli Athény, které se roku 404 př. n. l. po hladomoru vzdaly
- Athéňané museli rozpustit námořní spolek, strhnout hradby, dovolit návrat emigrantů a akceptovat spartskou posádku ve městě
- Moc v Athénách byla předána do rukou *Třiceti tyranů*, kteří ale již roku 403 př. n. l. byli svrženi

Dopad války na Řecko

- Sparta si podrobila i věrné spojence Athén, ale neměla dost sil, aby se stala hegemonek v Řecku
- Brzy ochladly i vztahy s Perskou říší
- Proti Spartě se rychle zformovala koalice
- Vyčerpaná poleis mezi sebou vedly další krvavé lokální konflikty
- Hegemonie nad Řeckem se nakonec ujali Makedonští králové

Děkuji za pozornost

Prostor pro dotazy